

RESPONS.

Valet ac Canonis institutis consona est unio praedicta, potuitque Diecestanus Episcopus sine minima quidem iniustitia nota eamdem decretere cum confusu Patroni, si quis adit, quoniam necessario non requiritur ad ipsius auctoritatem, ut eidem ab ipso Titulari Beneficii consentiat, siquidem ipsi nulla ratione noceat ejus generis unio, ut revera nullum ei debet inde incommodum inferri juxta Concilium Tridentinum (a), quod faciens potestem Episcopis unionem ejusmodi confiendarum, clausulam sequentem apponit, fine tamen prejudicio obtinendum. Ratio ex ista unione non cadat nec posseatur, nec perceptionis iure fructum uniti Beneficii, quamdui vita superficies relinquitur, neque ipsa eadem antea posuit in integrum obtinere, quam ipsa vel decesserit, vel suum Beneficium sponte dimiserit. Quin etiam quidam extant plurimi prouersi eruditiois ad Doctrinam Scriptores, quales Flaminius Partitus, Melchior Palfor, & San Legerius, quos (b) Duca, Præf. Jurisdict. Eccles. volunt. esp. s. n. d. m.,

(a) Conc. Trid. sess. 21. c. 5.

Cathedrales, vel Collegatas, in quibus ingens adeo Prebendarum numerus occurrit, ut carundem redditum simili cum distributionibus quotidiani significanti decenti Canonorum gradui pro loci & personarum qualitate nos sufficiant, memoratis tum Archiepiscopis, tum Episcopi, licet earundem redditus ampliatis atque adaugendis provideat, iisdem adiungendo Beneficii simplicita, modo regularia non existent; * aut reducendo praeditas prebendas ad minorum numerum; modo numerus illa sufficientia tum peragendo Divino officio, tum sustinendo, deinceps secundum quae pars est dignitate. Ministerio Ecclesiastico; in da. praeditis omnibus nihilominus interveniente confessu tum ipsius Capituli, tum Parvorum, quibus diuini Prebendarum praesentatio vindicatur, si eadem Prebenda, seu Beneficia suorum obnoxios iuri Laici Patronum. Atque pristini usi tota confessio ita Disciplina, ut colligi posset ex Decreto Cœlestini III, quam refulimus in discussione proposita secundo loco difficultate.

C A S U S IX.

(c) Clementis V. (d) Constitutionem, quia laudatus Papa declarat, ex deficiente contentu Titularis nequam infirmari, neque nullam effici quae de Beneficio possit, non alicuius, nisi una Ecclesia, inquit, alteri Ecclesiæ, seu dignitatib[us] alicuius, vel Prebenda per Episcopum, seu contentiente Capitulo, uniatrice ex quo Redtor ipsius ad hoc vocatus non existit; nequamque id poterit impugnari.

C A S U S VIII.

CANONICI de Collegiali Ecclesia de Sancto Vinicio, cum singulis coram de suis Prebendis non contingent ad summam nisi redditus 150. Librarium, suo Episcopo supplicem obtulerunt libellum, quo postulaverunt, de sua Ecclesia suppliciū duos, aut tres Canonici, qui vacabant, & eorumdem redditus suis prebendis adjungi, quo sibi suppetret ea ratione, unde possent honestam recipere sustentationem: quorum petitionibus annuis Episcopis, supplexorum trium Canoniciatum redditus adjunxit reliqui eorum Canonicibus. Joannes unus ex dictis Canoniciis querit utrum sibi licet partem lucri provenientis ex praedita unione sibi contingentem tutu conscientia percipere.

RESPONS.

Existimamus, a Joanne posse tutu conscientia percipi lucri petem ex praedita unione ei obvenientem; quoniam trium Canoniciorum abrogatio, qui in eorum Ecclesia vacabant, & eorumdem redditum adjunctio Canonicibus Canoniciorum, in quorum gratiam uno ejusmodi confecta est, Canonibus perinde contentum, modo Libellus ab iisdem oblatus a veritate non recedat. Quod ita manifestum sit ex istis verbis Concilii Tridentini (d): In Ecclesia Cathedralibus & Collegiis infraib[us], ubi frequenter adeoque tenues sunt prebendas simili cum distributionibus quotidiani, ut sufficiant decenti Canonorum gradus pro loci & personarum qualitate nos sufficiant, licet Episcopis cum confusu Capituli, vel aliquot Beneficia simplicita, non tamen regularia, iis uniti; vel si hac ratione provideat, aliquibus ex iis suppre-

sis... quarum fructus & proventus reliquarum prebendarum distributionibus quotidiani applicentur, ut pauciorum numerum reducere. Quam Episcoporum potestatem a laudato S. Concilio primum quidem inducatum ulus generalis, qui frequentatur ac vigeat in Gallia, roboravit atque confirmavit vi Belfensis Edicti (e), in quo sic habet Henricus III. similiter, quantum ad Ecclesiæ Cathedrales, vel Collegatas, in quibus ingens adeo Prebendarum numerus occurrit, ut carundem redditum simili cum distributionibus quotidiani significanti decenti Canonorum gradui pro loci & personarum qualitate nos sufficiant, memoratis tum Archiepiscopis, tum Episcopi, licet earundem redditus ampliatis atque adaugendis provideat, iisdem adiungendo Beneficii simplicita, modo regularia non existent; * aut reducendo praeditas prebendas ad minorum numerum; modo numerus illa sufficientia tum peragendo Divino officio, tum sustinendo, deinceps secundum quae pars est dignitate. Ministerio Ecclesiastico; in da.

(e) Edict. Belf. fca. 21. art. 23.

consensu ex parte ipsius Capituli, quam ex parte Leoniani, unius ex Canoniciis, qui Parochus electus est sub praediti conditionibus, quas acceptavit, atque fuit executus: Qua de re petitur: 1. ut jam monimus, posse ab aliquo Titulari equidem possideri simul unam Curam unamque Prebendam in una arce eadem Ecclesia, cum uno earundem fuit a Superiori Canonice ac legitime confecta; at Superiori ictum nullum alium, quod nisi Diocesanum Episcopum solum, nequam autem Capitulum, quantumcumque sit immobile, & quantacumque gaudeat jurisdictione, quemadmodum apertissime evincitur ex certissimis argumentis, quae legere licet in Decisione, quam proponimus occasione Casus Adodatus. Quamobrem unio Canonicius & Curæ, de qua questione est, confecta sola autoritate Capituli de S. Andrea, nec valet, nec Canonibus ulla ratione consonat.

2. Cum praefati Canonici non adducti fuerint, ad Curam suo Collega conferendam nisi conditionibus, ex quibus refereretur lucrum temporale Librarum circiter 200. censu annui inter illos dividendum; neque eos, neque eum, cui Curam contulerunt, excusari nequam posse a virtute simonia, quae quidem ex conventionali, qualis erat antea, vi executionis, quam utraque parte consecuta fuit, realis effecta est. In materia namque Beneficii, quecumque conventio, quæ non comprobatur auctoritate Summi Pontificis, est illicita atque Simonaca: Etenim, res Sacra ut possidentur aliquo dato vel retento, sive premisso, speciem credimus habere Simonia, inquit Alexander III. (d) Urbanus III. declarat etiam, quamcumque conventione præviā esse Simoniacam, in cap. Super. 7. de transact. lib. 7. art. 36.

Ut solvatur proposita primo loco difficultas, in antecedentium ponendum est: 1. obtinere pacem in toto Galliarum Imperio, arque generali ipsu dammodo consecrari hoc Discipline caput, ut nulli licet Canoniciatum, simul ac Curam eodem tempore possiderit. Quod principium eo nempe fundamento fulcitur, quod praedita duo generis Iustus Beneficia onus & obligationis importent non tantum residentie personalis, sed præterea annexas habeant functiones omnino disparatas atque diversas, que sapienti secum invicem non possunt simili confidere, quam ob causam nunquam permittunt, ut unus, idemque Ecclesiasticus duo generis istius Beneficia simul eodem tempore possident, nihil quidquam obstantibus quibusdam privilegiis in contrarium concessis aliis quibus Ecclesia tum Cathedralibus, tum Collegiis, quibus summus Pontifex pristinus olim temporibus fecerat possidendorum simul tum Canoniciatus, tum Curæ facultatem: Cum ejusmodi privilegiorum ratione nullam habeat suum Parisiensis senatus, & declaraverit abique illa distinctione celeberrimo Arresto per modum statuti pronunciato 15. Martii 1661. (a) praediti eos ejusmodi Canoniciatus, seu Prebendas cum Curis esse penitus infociabiles. En quibus verbis laudatui Arrestum concipitur: Curia pronuncians, post excepta ac communica popula sua Regis Procuratoris Generalis, declarat omnes Canoniciatus Ecclesiæ, tam Cathedralium, quam Collegiarum, tum Curis esse prorsus infociabiles. Quod quidem Arrestum concordat: 1. cum Decreto Tridentini Concilii (b), in quo sic verbis disertissimis servat: In unionibus vero quibuslibet Ecclesiæ Parochiales Prebendas Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiate non uniuersit. 2. Cum Declaratione, quam Rex promulgavit 1 Januarii 1661, circa Beneficiorum repaginatiam, juxta quam Declarationem non tribuantur Beneficiariis a Princeps, nisi percipiendi fructus de alterius Beneficiorum infociabilium, quod possident, & cui per se ipso intervint per annum, qui eis indulget ex tolerancia, ut possint alterutrum optare: atque etiam jubetur, ut redditus alterius Beneficii totus impendatur in commodum atque necessitates Fabrice Ecclesiæ, & in solvendas honorarias Mercedes Vicarii, seu Vicariorum, qui eidem annexas exercuerint functiones.

2. Eosdem ab ista culpa vindicari nequam posse sub praetextu prætentis bona eorum fidei; utpote quae nullum aliud fundamentum habeat, quam ignorantiam crassam ejus rei, quae jure tum Divino, tum Canonico prohibetur, queque proinde eos nequam posset sub ipsius Dei oculis excusat silencio efficer, secundum regulam istam Bonifacii VIII. Ignorantia fadi, non juris, excusat. (f) Quod Gratianus luculentissimis verbis facit manifestum in suo Decreto adductis ea de re exemplis, quamplurimis, (g) quodque vel de Reg. Juris in ex leipo satet patet quantum ad Sacerdotes, qui bus non licet ea, quae sibi Canoniciis Institutis interdicuntur, ignorare, quemadmodum hoc ipsius declarat Papa Cœlestinus. Nulli Sacerdotum licet Canones ignorare, nec quicquam facere, quod Patrum posse reguli vel jure, (b)

C A S U S X.

OPPUS ARCHIDIACONUM de Ecclesia Navarrensi, cum Archidiaconatu suo subiecta habeat febre 200. Parochias, quae tenetur singulis annis visitare, & onus ei incumbat defendendi aque virginali lites omnes, quas nec esse est intendere, ad mores Ecclesiasticorum emendando; quamquam non gaudent nisi grosso annoque redditum Librarum 200. quidam habuit, qui ei suaderent, ut Libellum supplicem offerret Episcopo, quo peteret ab eo, ut vellet ipsius Beneficii adjungere tractum quedam Decimuarum preti 200. Librarum redditus anni, pendente ex Curia de sancto Yvo, cui census annus annuitetur 200. Librarum, & ejus Parochus consentit praedito decumaram tradi detrahendo atque uniendo. Quarit, num tutu conscientia posse apud Episcopum praeditam unionem urgere, cum Episcopi praediti Antecef-

(f) Bonif.

VIII. in Reg.

Ignorantia; 1.

de Reg. Juris in

Reg. 1.

Gratian.

ad Can. Tua-

listur. 12. 1.

+ S. Norba-

can. 12. 1.

Can. Nelli. p.

diff. 32.

(e) Probat. in Immunita- Galle, relat. a Ptole. art. 73. tom. 1. int.

3. Est tamen verum, ex iis quodam hominum memoria remotissima, qui plurimas in Ecclesiæ Cathedralibus inductus est, obtinuisse, ut ab uno eodem Dignitas, tum Canonicius ibidem simili possiderent, qui etiam extare Ecclesiæ ejusmodi, in quibus non posset quis aliqua Dignitate insigniri, nisi ei fuerit ibidem de una Pra-

Pontis Tom. III.

Fif for

for se se obligavisset erga Optatum, futurum ut ipsius Archidiaconatus Beneficium aliquod adjungatur ad summam ulque Librarium 400. censu annui, vi transactio inter eundem & ipsum Optatum confecte, propterea quod in gratiam Episcopi de quibusdam juribus cessaret.

RESPONS.

Prædictus Archidiaconus non potest sine propriae sue conscientie dilpendio libellum supplicem offere suo Episcopo, ut ab eodem obtineat unionem tractus decumari, de quo mentio fit in proposita specie. Atque ita censemus quinque potissimum de causis.

Prima: quoniam accessiones Ecclesiastici cuiusdam reditus ad aliquod Beneficium nunquam infituentur sunt, nisi propter necessitatem aut utilitatem Ecclesie; porro ejusmodi necessitas, vel utilitas locum non habet quantum ad Archidiaconatum. Ratio est, quod ejusdem occurrente vacatio, Episcopus possit illum conferre vel de Capitulo, vel de Diaconi, que, cum ei jam aliunde suppedit sufficiens reditus, five de Beneficio, five de patrimonio, poterit ab illo negotio onera eidem Archidiaconatum annexa sustinere, qui etiam quantum pertinet ad ipsummet nominatum Optatum, valeat Episcopus eidem concedere Praebendam, quae primo loco vacatura est, aut quocunque alio Beneficium, quod simili posse cum ipsius Archidiaconatu confidere; si verum sit, ut supponitur, ei non adesse reditum sufficiemt.

Secunda: propterea quod etiam posito, quod necesse foret adaugere reditum istius Archidiaconatus, ita redditus accessione defumda foret de aliquo simplici Beneficio; non vero de fructibus, qui ab aliqua Cura disjungentur: Quam etenim Concilium Tridentinum verba faciens de tenuitate redditus sedis Episcopalis, non permittat, ut cum Episcopatu Curæ jungantur, quemadmodum patet ex istis ipsius verbis: (a) Interim vero...
(a) Concil. Tridi. fols. 25. cap. 15.

(b) Idem ibid. cap. 15. Episcopatus, qui fructuum subventione, pro Diocesis seu tenutaria indigent, poterit de Beneficiis aliquibus, dum tamet curata non sint..., a summo Pontifice provideri; a fortiori dicendum est, nequaquam disjungandam esse ullam Curialium reddituum partem, ad eandem uniadem cum Archidiaconatu. Præterea vero laudatum Concilium (b)

agens de tenuitate redditum Praebendarum, non nisi permittit, ut cum ille uniantur aliquot Implicia Beneficia: unde apertum est, ab eo nulla ratione probari, disjunctionem fructuum aliquius Curæ, quam quis ex animo confici vellet, ut alterius Beneficii, quocunque esse posset, reditus accederent.

Tertia: quia potior ratio daretur pars aliquius annuorum fructuum aliquius Curæ dislocanda, ut quibusdam Curis, quibus nimis modicus redditus annexetur, quales ejusmodi frequenter occurrit, adjungeretur, quam ejusdem distractio dæ in gratiam unius Archidiaconatus: verum tam nonnullam auditur, aliquam partem de redditibus aliquius Curæ, licet omnino & quantumcumque sint pinguiores, disjungi, ut illa eadem alteri, quantumcumque modica esse possit, adjungatur: quamnam igitur ratione posset approbari, ejusmodi disjunctionem decerni, ut adaugendo Archidiaconatu accederet?

Quarta: quoniam aliquod Beneficium-Cura nunquam potest conferri redditus esse pinguior: Quam etenim, iuxta Concilia atque Patres, superfluum unus Beneficii, ac maxime unus Curæ, sit necessarium pauperum, qui intra Parochia limites degunt; Optatus auferret in specie proposita bonum Pauperum, ut sibi metiri illud idem vindicaret. Ex quibus sequitur, a Parochio in eo perperam omnino agi, quod contentiat distractio tractui decumari, quem Optatus cogitat Archidiaconatu suo prolegi adjungendum; siquidem sibi se le gerens ignave deſit cauſa suorum Parochianorum pauperum, ut totus faveat cauſa Archidiaconi, de quo calus proponitur.

Quinta: quoniam manifeste deprehenditur, non ex annuis grossisque tantummodo fructibus judi-

candum, esse de redditu aliquius Archidiaconatus; siquidem Archidiacono præterea cedat jus tum visitationis, tum Deportus. Porro, siquidem Optatus habeat fere dicentes Parochiales Ecclesiæ Archidiaconatu suo subiectas; iri non potest infra Beneficium, præter 200. Libras centus grossi atque annui, quos percipit, quin ei etiam accedit tum ex jure visitationis, tum ex jure Deportus Curarum, quarum singulis annis occurrit vacatio, summa pecunia ad illum prædictum centum falem pro prius accedit; atque adeo reditus, quo gaudet, multum excedit centum illum, quem allegat esse Archidiaconatu suo annexum. Addamus præterea, si prædictus Episcopus unionem memoratam ex fine conficeret, ut translatio, quam ipsius Antecessor fecit, exequetur, futurum protetto, ut vitiis, quo prædicta translatio laborat, que Si moniacam labem omnino sapit, se fit concium exhiberet atque participem:

Ceterum hic loci non immoratur penitus inspiciendo, num memoratus Archidiaconus alias quibusdam Ecclesiastici reditus non gaudet, qui immo supponimus, ei nullum alium reditum aliunde præterea accedere; siquidem constet, si quem alium reditum aliunde perciperet, eum futurum sub oculis ipsius Dei magis argendum, magisque inexculabilem, quod ea ratione vellet reditus, quibus jam gaudet, aliis præterea reditibus cumulare. Confulendum ea de re Autor, quem ibidem indicamus ad marginem. (c)

CASUS XI.

(c) Sambonis tom. 1. Causa 422.

HERCULES Dux de Sancto Eugenio habet existimatum prout Castellum politem in Parochia S. Clari, cuius Lælius vir simplici fulgenti notabilitatis titulus, Dominus est, & in qua iuribus omnibus honoraris gaudet. Non vult præstatu. Dux pedes in Ecclesiæ ulla tenet in infero, in qua nonnisi secundo loco post Lælium honoribus donaretur: Quapropter, animus suis aliqua exigitudine inde conficiatur, & ut quamcumque litis ac querelæ occasionem, quæ posset inter eum ac Lælium subiuri, declinet, agit apud Episcopum, ut velit transferre ad aliam Ecclesiæ Parochialem vicinam, cuius ipse Dominus est, eis Castellum, illudque eidem adjungere; cum Parochia de Sancto Claro prædicto Castello a sua Cura disjungendo sponte contentiat, & certior sit, futurum ut habitatores ius ab illo negotio adducatur ad contentum prædictæ disjunctioni exhibendum. I. Hercules namquid potest, excusio omni scrupulo, quas jam habere incepit apud Episcopum, ea de re urgore sollicitationes: 2. Parochus nonne in eo male gerit, quod prædictæ disjunctioni portio eius in sua Parochia confidencie assentiat? 3. Promotor Episcopi, qui in præfata unione promovenda agit, potest ne postulare; ut locum ac effectum conlaturat ita disjunctioni portio de Parochia S. Clari: 4. Denique, candemne potest Episcopus propter rationes ab Hercule allegatas decernere?

RESPONS.

Licet equidem sit penes Episcopum Diocesatum, ejusmodi disjunctionem de una Parochia in gratiam alterius infinitere, cum ejusdem infinitudine subiecta aliqua causa legitima: non est tamen, unde cum illo jure concedi possit, recta conscientia posse ab Hercule prædictam disjunctionem urgari; quoniam in ipsa re veritate nulla ea de re succurrat eidem causa legitima: siquidem, quem animo concepit maior, quod cernat, virum simplici titulo nobilitatis eximum iuribus honoraris donari in Parochia, cuius Dominus est, iniquior omnino sit, atque quocumque iusto fundamento plane destitutus; quum vel etiam in ipso Gallico Regno reperiantur Ecclesiæ Parochiales quamplures, quarum ipse Rex non est Dominus, nisi simul cum viris simplici nobilitatis titulo insignitis, quibus etiam folis in Ecclesiæ tribut confverunt iura ejusmodi honoraria; quando nempa Ecclesia sita est intra limites eorum prædiorum Clientelarium, non in ipsis prædiis Regis Clientelaribus: Quibus præterea addipotest, extare etiam ingen-

ingenta prædia possessa a viris prima ac singulari generis claritudine eximiis, quæ tamen pendent e prædiis Beneficiariis minimi; quæ nullo proprietatis iure viris iisdem vindicantur. Res est igitur, quæ nihil habet inuitati, neque ex qua locus ullus monachus Herculi valcat afferri, quod ipsius Castellum in ea Parochia ponatur, cuius iuribus non gaudet honorarii. 1. Namque, cum eadem ei nullo iure attribuantur, eadem non debet invide Lælio, cui iure peculiariter vindicantur. Aliud vero adest, ut Hercules conceptum animo maceretur exuat, emendo nimurum ius domini quod annectit Parochia S. Clari, si Lælius illud idem velit abalienare, aut ipsam vel Lælio, vel cuiilibet alteri suum Castellum vendendo.

2. Parochus in eo perperam profus agit, quod afferat unioni, quam Episcopus vellet pronuntiare; jubendo nimurum, Castellum Herculis fieri juris alienæ Parochie: Ratio est, quod ejus inducatur obligatio; & quidem ex conscientia, iurum quæ Cura propria sunt, defendendorum argue conservandorum; & eidem nihilominus plurimum inferret detrimentum ex suo quod exhibaret, ejusmodi disjunctioni contentu. Aliunde vero non potest prædictus Parochus, nisi temere profus arque imprudenter, in seipsum curam suscipere, adducendi habitatores ad contentendum eidem disjunctioni; siquidem ita agendo, in offenditatem Lælii atque in animum ejusdem a se alienum incurrit; unde sequentur omnino periculosa dissensio tum dominum inter & Parochum, tum dominum inter & eos qui inter ipsius clients partibus ac sententia Parochi starent.

3. Nec etiam potest Promotor postulare, ut prædicta disjunctione locum habeat, nec Episcopus eamdem decernere, nisi subiicit aliqua causa alia iusta, quæ pertinet ad causam atque utilitatem Ecclesie: neque enim ultra deprehenditur in specie proposita utilitas spectans ad Ecclesiæ; quin potius disiungit non potest Castellum Herculis a Parochia in qua situm est, & illud adjungi aliena Parochia, quin priori damni plurimum accedit. Præterquam quod ejusmodi disjunctionis decretum valde nocet iuribus Lælii legitimis domini, qui quidem similis cum suis cives ejusdem partibus adhaerentibus, ac justitia causam in eo defendentibus ac tenuibus, merito posset obseruare executioni ejusmodi Decreti, ut postulare, illud idem infirmari ac penitus rescindit. Sic proposita difficultas deciditur, aut fere similis, a viro quodam noto profus insignioris Theologo. (a)

CASUS XII.

(a) Sambonis tom. 2. Causa 151.

ADEODATUS, Regularis Abbas de S. Paulo, iure gaudere plena jurisdictionis in plurimas Ecclesiæ constitutum.

Vide JURIS DICTIO.

VOTUM.

POSSUNT afferri quamplurimæ voti definitiones. Ricardus in Commentario, quod edidit in Magistrum tententiarum, istam tradit jure prædictæ voti definitionem: Votum, est propositi supererogantis promissio, Deo facta propter bonum finem, ex deliberatione firmata (i). Ab aliis quibusdam Theologis sic definitur istiis verbis: Promissio deliberata facta Deo de aliquo meliori bono. Quæ definitio Polmanum sibi vindicat auctorem (k), constat ac deducitur ex ipsissimis verbis S. Thomæ, qui sic habet: Votum, est promissio Deo facta ... propriæ loquendo, votum dicitur esse de meliori bono (l).

Dicitur: Promissio deliberata, hoc est, spontanea fidei obligatio: quod intelligendum est de re, quæ sit possibilis, atque ex suapte natura bona.

Adjicetur: Deo facta; quoniam actus est Religionis, sive fiat prædicta promissio ipsi Deo immediate, sive Sanctis ea ratione, quæ ad ipsum Deum referatur: adeo ut cum S. Thoma merito possit afferri, votum alterutra præfata ratione factum, vere loquendo, soli Deo fieri: Votum sibi Deo factum (m).

Pontas Tomo III.

Fff 2

(b) Caso. III. cap. Sicut. 8. de excellib. Praed. & subdit. l. 5. cit. q. 1. Ceone Trid. feb. 2. de reform. c. 5. & c. 24. de reform.

(c) Abbas antiqui in d.c. Sicut. v. Ernotia. Joann. Andreas n. 4. v. Uato. 7. & in Clemencia. 2. in agro. 1. de monachis. Henric. Boch. 9. Et nota. Anton. de Barrio n. 4. Cardinal. n. 3. opposit. z. Ancharanus n. 3.

Marijan. Sotinus in 2. Notabilis. & in s. art. principali q. 7. n. 4. Hostiens. in c. Nonnulli. v. Parochiales. de Clericis. in 2. Redend. sib. &c. Archidiac. Cum frag. 1. v. Annexa de Prebendis. in 6. Glos. in c. Clementina. No in agro. 1. v. Ordinarios. c. Zenzelinus. Guillelmus de Monte Lau. 2. in Cle. 3. in agro. 1. v. Ordinarios. v. Zenzelinus. Guillelmus de Monte Lau. 2. in Cle. 3. in agro. 1. v. Ordinarios. v. Zenzelinus. (e) Innocent. IV. in cap. Cum dilect. De confusid. v. Joannes di. (f) Cardinal. loc. cit. & apud cum Glos. in c. Sicut. n. 13.

(g) Cardinal. loc. cit. & apud cum Glos. in c. Sicut. n. 13.

(h) Ricard. in 4. diff. 3. art. 3.

(i) S. Thom. 2.2. q. 38. art. 2. in corp. (m) Ibid. 2.2. q. ad 2.

(n) Pontas Tomo III. fff 2

Subjicitur postremo denique loco : de meliori bono ; hoc est , promissio boni alicuius , quod melius sit opposito alio bono , quod ipsi Deo sit magis gratum & acceptabile , quodque tandem ejusmodi non sit , ut cum alio majori ac laudabili bono consistere nequaquam possit .

Qua quidem ex definitione patet , non in simplici tantummodo animi proposito reponi voti naturam , sed in reali ac veri nominis intentione sele obligandi ad rem aliquam exsequendam ex facta promissione (ex sola conceptione boni explicandi non obligatur quis ad bonum conceptum exsequendum) & pertinere ad essentiam voti , quod accedit ista promissio cum perfecta ac integra animi deliberatione . Ut namque promissio conjectarum quoddam est atque quidam effectus propositi quod animo conceptum fuit , ejusdem exsequenda ; eidem necessario debet aliqua deliberatio praemitti : siquidem actus sit deliberata voluntatis . Atque sic arguit S. Thomas , qui ait : Promissio ... procedit ex propoposito faciendo ; propositum autem aliquam deliberationem praexigit , cum sit actus voluntatis deliberata (b) . Ex quibus laudatus S. D. sic concludit : Sic ergo ad votum tria ex necessitate requiruntur . 1. Quidam , deliberatio ; 2. Propositi voluntatis ; 3. Promissio , in qua perficitur ratio voti .

Usum votorum sequens est ipsi Religioni , ut manifestum est ex sacris Litteris , in quibus eorumdem mentio frequentius occurrit apud veterem Legem (c) .

Vulgaris hæc est voti divisio ; in votum absolutum , votum conditionatum ; votum reale , votum personale ; votum reale simul ac personale : votum simplex , & votum solleme .

Votum absolutum , illud est quod fit absque ulla interveniente conditione , & obligationem executionis inducit statim , atque factum est . Atque de prima illa specie voti sacra Scriptura loquitur , cum sis aiunt (d) : Cum votum voveris Domino Deo tuo , non tardabis reddere : quia requiret illud Dominus Deus Proverbiis tuus ; & si moratus fueris , reputabitur tibi in peccatum .

Votum conditionatum , est illud , quod cum aliqua conditione accessit ; neque obligat nisi post adimplemat istam conditionem . Atque ejusmodi est , votum illud , de quo Scriptura facit mentionem : Si tradieris populum istum , in manu mea , delebo urbes ejus (e) .

Votum reale , est illud quod materiam aliquam intendit positam extra personam ipsius qui votet ; puta , verbi gratia , quando promittitur Deo , futurum ut certa quedam pecuniae summa per modum eleemosynæ in pauperes effundatur .

Votum personale complectitur illius generis votum , cuius materia tota posita est tum in nostris personis , tum in nostris actibus ; ut exempli causa , quando quis votet Deo , futurum ut aliquam Religionem ingrediatur , aut sacram aliquam obeat peregrinationem , aut certum quoddam jejunium celebret , vel talē orationem persolvat .

Votum reale simul ac personale , quod alia nominis appellatione mixtum dicitur , est illud cuius materia reponitur tum in nostris personis aut actibus , tum in nostris bonis ; quemadmodum , cum aliquis votum suscipit sacra alicuius peregrinationis habenda in certam quamdam Ecclesiam , ibidemque vel tale donum , vel talē eleemosynam offerendi .

Obligatio reddendi voti realis transit ad heredes defuncti votentis , ut constitutum est ab Innocentio III . (f) : atque in eo Votum prædictum differt a votu personali , quod nonnisi votenti inducit obligationem .

Votum simplex se extendit ad quocunque votum , vel privatim factum , vel etiam palam ac publice . Quod vero solemnis voti sortitur appellationem , est illud , quod suscipitur ex solemnī Professione emissa in aliqua Religione ab Ecclesiis approbata , aut ex susceptione sacerdotum Ordinum . Atque hoc ipsum docet S. Antonius , (g) cum ait : Votum solenne aliud est , quod solemnizatur per professionem approbatae Religionis ; aliud quod solemnizatur per susceptionem sacerdotum Ordinis , scilicet Subdiaconatus , & Iuxta . Omne autem votum quod non est solenne , est simplex sive illud fiat publice sive privatim , sive ore sive tantum corde .

Votum solenne Religionis triplices peculiarium votorum genus diversum continet , nempe paupertatis , castitatis & obedientiae . Hæc illa vota sunt , quæ sunt gravioris momenti , quæ principaliora sunt , & ad Christianam perfectionem tutiori ratione conducunt : quoniam eorumdem ope penitus

removentur tria potissimum , quæ obstant ac impediunt , ne fideles ad eamdem perveniant : scilicet , 1. terrenarum rerum ac divitiarum mundanarum cupiditas ; 2. naturalis ad oblectamenta & commoda corporis propensio ; 3. inordinata nimis ac dissolutior nostra voluntatis immoderatio .

Paupertatis voto tollitur primum impedimentum , avertendo scilicet eum qui sele eodem obstrinxit , ab amore falsorum bonorum hujusce mundi , in quem corrupta natura nimium impellit .

Votum Castitatis totum obſtitutum immoderato voluptatum appetitui , in quem homo fertur cum vehementiori etiam impetu , tum propria quæ ei innata est , concupiscentia , tum suggestionibus atque tentationibus , quæ frequenter emergunt ex illa , quæ ei a natura inest , depravatione .

Tandem Obedientie votum corrigit atque ad æqui rectique normam componit ipsius voluntatem , eamdem subjiciendo alienæ illius voluntati quem sibi superiorē elegit .

Quamquam etenim verum sit , regulariter loquendo , auxiliante divina gratia , tres prædictas virtutes in memoratis votis contentas posse servari , licet iſſum inhærendi obligatio verbis expressis non suscipiatur ; est tamen verius , futurum ut multo difficilius observarentur , nisi persona religiosæ sanctissima ejusmodi obligationi sele alligaret , in cuius exsecutione tota eorum vita instituti perfecta cumulataque virtus consistit . Siquidem in eadem occurrit quoddam quam si potentissimum frenum , quo sifistit inconstantia voluntatis , & excitatur ad exsecutionem promissionum Deo factarum cum perseverantia retinendam : unde

(a) D. Godeau
au Moralis
Christian. tom.
2. pag. 221.

Vinciensis Episcopus assertit , nequaquam adesse locum dubitandi , quin actus eliciti ex obligatione voti solemnis Religionis sint iis excellentiores , qui sine ulla votorum obligatione perficiuntur ; quoniam solleme votum est omnimodo propriae sue voluntatis renuntiatio , & vite rationis obligatio , qua Deo simul & arbor & fructus addicuntur atque consecrantur . Quæ ipsissima sunt verba dignissimi illius Praelati , qui istam adjicit magni prorsus ponderis observationem . „ Scindum est , inquit , ex amore divino potissimum tribui pretium Christianis actibus , atque ex eodem aliis distingui : adeo ut aliquis actus sine amore ac tantummodo vi ligaminis voti peractus non tam Deo placueret , quam ille , qui , nullo cogente voto , cum amore perageretur . „ Quod laudatus singularis pietatis Episcopus tum sacrarum paginarum auctoritate , tum S. Augustini testimonio confirmat .

Denique , ut dicendi finis imponatur divisioni votorum diversorum quæ possunt emitiri , admissus , vota quædam occurrere de rebus in se ipsis bonis quidem ac laudabilibus , sed quæ nulla ratione præceptæ sunt : Quale est votum , quod quis suscipiat , jejunandi singulis anni Mercurij diebus , vel omnes possessiones suas largiendi pauperibus ; atque ejusmodi procul dubio exsilit votum Ananiae & Sapphiræ uxoris ipsius , qui fuere subita morte perculti , quod non attulissent S. Petrus nisi partem medianam pretij provenientis ex vendita sua hereditate : Alia vero vota reperiri , quæ versantur circa res præceptas .

Inter varia votorum genera de quibus modo sumus locuti , nullo alio , nisi solemnem , constituitur illud impedimentum , quod passim circumfertur sub appellatione impedimenti matrimonii dirimenti : adeo ut , qui promotus fuit ad aliquem e tribus sacris Ordinibus , non possit matrimonium valide contrahere , non magis quam persona , quæ Religionem aliquam , emissâ solemnî professio- ne , fuisse ingressa : ut declaratum est a Bonifacio VIII (b) .

Ecclesia , seu potius ij , qui in eadem præponuntur Superiores majores , quales sunt summus Pontifex & Episcopi , possunt gratiam facere votorum , aut eadem commutare , quando res que fuit vota , vel perniciosa fit , vel inutilis , vel contraria meliori bono .

Eorum dispensatio , quæ facta sunt , Romam accedendi ad visitanda sepulcra Apostolorum , proficisciendi Religionis ac pietatis causa ad sanctum sepulcrum Domini nostri , aliaque loca sacra Hierosolymitanæ invisa , & sacra peregrinationis obeundæ apud S. Jacobum de Compotella in Gallæcia , ipsi summo Pontifici de jure reservatur . Sunt & alia quædam vota , quæ , quantum ad dispensationem , eidem etiam ab antiquo usu reservantur , ex jure eorumdem , quod ab Episcopis ipse legitimo usu suum effecit . Qualia sunt vota perpetuae castitatis ac Religionis , atque plurima alia quorum pleraque pertinent ad impedimenta matrimonii dirimenti .

Plurimi tamen Episcopi constanter steterunt in possessione quam semper Pontis Tomo III . Fff 3 reti-

(b) Bonifacius VIII . in c .
Quod votum
miserice de votis
in c .

